

Retkejuht

Valikkursus

I kursuse maht 35 tundi - 1 tund nädalas

II kursuse maht 35 tundi - paaristund 1 kord nädalas

Üldeesmärgid:

- Valmistada ette spetsialiste, kellel on mitmekülgsed teadmised kodukoha loodusest (taimekooslused, liigid, geoloogia, mullastik, reljeef), selle paikkonna (Elva linn ja lähiümbrus) eripäradest ja kujunemisloost.
- Koostöö aineõpetajatega (bioloogia, geograafia, füüsika, keemia, võõrkeeled).
- Koostöö Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutusega (VVV SA suvelaagrite abikasvatajad, Vapramäe loodusmaja praktikum, retkejuhtide koolitustel osalemine, atesteeritud retkejuhi koolitused ja tunnistus).
- Kursusel osalevad õpilased on Elva Gümnaasiumi kooliürituse “Maapäev” korraldamise koordinaatorid kahe õppemaja, huvijuhi ja klassijuhatajate vahel.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Õpilased omandavad teadmised ja oskused:

- gruppide juhtimisest;
- gruppide juhendamisest vabas õhus;
- õuesõppe pedagoogikast;
- loodushariduse kujundamisest (looduse vahendamine);
- loodusretke korraldamisest (emakeeles ja vähemalt ühes võõrkeeles);
- esmaabist loodusretkel.

Kursuse sisu:

- Kursus algab teoreetiliste teadmiste omandamisega (gruppide juhtimine ja juhendamine vabas õhus, looduse interpereteerimine, kaasõpilaste grupi juhtimise vaatlus-analüüs, õuesõppe metoodika, loodushariduslikud õppemängud)
- Koostöös VVV SA-ga kursuse läbimisel võimalus osaleda:
 - Vapramäe loodusmaja praktikumil,
 - õppeprogrammide meeskonnas,
 - jõuluürituste korraldamisel koolidele,
 - abikasvatajana VVV SA suvelaagrites.
- Alates 2015. aasta jaanuarist koostöö VVV SA retkejuhtidega – võimalus täita VVV SA atesteerimise tingimused:
 - Läbida aasta algul kokkulepitud mooduli (koolituste) arvust kokkuleppeline moodulite arv aasta jooksul (jaanuarist novembrini)
 - Läbi viima matkapäevade raames ühe matka – koos teise retkejuhiga (kaasõpilasega).
 - Osa võtma matkapäeva kolmest matkast (s.h. enda korraldatud matk ja üks hoogtööpäev).
 - Viima läbi aasta jooksul VVV SA juures vähemalt 3 tasustatud matka / õppeprogrammi/ sünnipäeva.
 - Läbima interneti teel kirjalikult TESTI – koolitust puudutavate küsimuste ja retkejuhile vajalike teadmiste osas.
 - Kursuse lõppedes saavad kursuse läbinud õpilased VVV SA atesteeritud retkejuhi tunnistuse, kui on täitnud kõik vastavad nõudmised.
 - Lõpuklassi õpilasena (atesteeritud retkejuhina) on võimalus osaleda VVV SA atesteeritud retekejuhtide töös.
 - Kursuse läbinud õpilasel on võimalus jätkata õpinguid Luua Metsanduskooli erialal loodusturismi korraldus – spetsialiseerimisega retkejuhtimisele või Eesti Maaülikooli erialal loodusturism.

Õppesisu 10. klass

1. Gruppide juhtimine ja juhendamine vabas õhus

- Eesmärgid ja väärtushinnangud
- Isiklik kogemus
- Juhtidest ja juhtimine

2. Õuesõppe pedagoogika

- Õuekeskkond – õpikeskkondade rohke võimas klassituba
- Looduslähedane õuesõpe - keskkonnapedagoogika
- Laps ja loodus
- Ökoloogia, inimökoloogia ja säästev areng
- Mets (muld - geoloogia)
- Järved ja sood
- Rannikud ja rannajoon

3. Kodukoht Elva linn

- Elva linna ja raudtee ajalugu
- Elva kool 100
- Linna vaatamisväärsused
- Linna loodusmaastik (järved, jõgi, puud, jne).

4. Esmaabi

- Tegutsemine õnnetuse korral (haava sidumine, verejooksu peatamine, põletused, roomaja salvamine)
- Teadvuse uurimine
- Hingamise uurimine
- Vereringe uurimine
- Elustamise ABC
- Traumad (luumurd, uppumine)
- Ägedad haigestumised

Õppesisu 11. klass

1. Gruppide juhtimine ja juhendamine vabas õhus

- Juhtimismudelid ja juhtimisstiilid
- Juhi teadlikkus
- Juhi suhtumine ja meetodid
- Riski juhtimine (juhtimine ja juhtimisoskused)

2. Õuesõppe pedagoogika

- Rahvausund ja maastik
- Õuesõppe meetodid
- Õuesõppe eriline olemus
- Meie piirideta klassiruum
- Pedagoogika ja juhtimine
- Maastiku ajalugu
- Asulalähedane õuesõpe
- Õuesõppe planeerimine

3. Looduse vahendamine

- Looduse interpreteerimine – tähenduse loomine
- Loodushariduse kujundamise võtted
- Nõuanded looduse vahendajale
- Loodusretke korraldamine
- Videotreening ja videoesitluse analüüs
- Loodusturismi toode ja turundus
- Eesti loodusturismi ressursid

4. Esmaabi

- Tegutsemine õnnetuse korral (haava sidumine, verejooksu peatamine, põletused, roomaja salvamine)
- Teadvuse uurimine
- Hingamise uurimine
- Vereringe uurimine

- Elustamise ABC
- Traumad (luumurd, uppumine)
- Ägedad haigestumised

Õppetegevused:

- Pool kursuse sisust on praktilised tegevused:
 - Loodushariduslike õppematerjalide ettevalmistamine.
 - Loodushariduslike õppemängude ette valmistamine (eakohastamine) ja läbiviimine.
 - Ühe retke korraldamine kaasõpilastele emakeeles ja ühes võõrkeeles.
 - Ühe retke korraldamine I või II kooliastme õpilastele emakeeles.
 - Õppekäigud Vapramäe-Vellavere-Vitipalu õpperadadele.
 - Õppekäigud Elva linnas (loodusmaastikud, tootmisasutused, jne).
 - Õppekäigud Tartu Ülikooli Loodusmuuseumisse, Tartu Loodusmajja, Tartu Tähetorni, Tõravere Observatooriumisse, Jääaja Keskusesse, Tartu AHHAA-sse. Õppekäigud teistesse loodukoolidesse ja tutvumine külalisesinejatega.
 - Osalemine VVV SA töös.
 - Osalemine loodushariduslikel viktoriinidel ja võistlustel.
- Võimalus teha 11. klassis uurimistöö.
- Kursuse jooksul tehakse kaks kontrolltööd, mis kontrollivad nii teooria tundides läbitut, kui ka praktilistes tundides õpitut. Praktiliste tööde eest saab koonddinde.

Hindamiskaala

100% - 90%	Väga hea (5)
89% - 71%	Hea (4)
70% - 50%	Rahuldav (3)
49% - 20%	Mitterahuldav (2)
Alla 20%	Nõrk (1)

Kursus lõpeb arvestusega (hindeg).

Õpitulemused:

Valikkursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab juhtida erinevaid (vanuse)grupe vabas õhus;
- 2) analüüsib kaasõpilaste (vanuse)gruppide juhtimise oskust;
- 3) omandab teadmised õuesõppe metoodikast;
- 4) tunneb vajalikku looma- ja taimeriki;
- 5) oskab koostada teema- ja eakohaseid õppematerjale oma loodusretkele;
- 6) oskab läbi viia teema- ja eakohaseid loodushariduslikke õppemänge ;
- 7) suudab iseseisvalt korraldada teema- ja eakohaseid loodusretkesid;
- 8) suudab läbi viia loodusretke vähemalt ühes võõrkeeles (inglise, vene, saksa, soome keel);
- 9) suudab oma loodusretkel anda kannatanule lihtsamat esmaabi;
- 10) läbib VVV SA retkejuhtide atesteerimise tingimused;
- 11) kursuse läbinud õpilased saavad VVV SA atesteeritud retkejuhi tunnistuse;
- 12) võimalus jätkata õpinguid Luua Metsanduskooli erialal loodusturismi korraldus – spetsialiseerimisega retkejuhtimisele või Eesti Maaülikooli erialal loodusturism.

Õppekirjandus:

- Ogilvie, K.C. (2005). *Gruppide juhtimine ja juhendamine vabas õhus*. Tallinna Ülikool
- Dahlgren, L.O.; Sjölander, S.; Strid, J.P. & Szczepanski, A. (Toim). (2009). *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas – lähiumbrusest saab õpiõu*. Tallinna Ülikooli kirjastus.
- Dahlgren, L.O. & Szczepanski, A. (2006). *Õuesõppe pedagoogika*. AS Kirjastus ILO.
- Brügge, B.; Glantz, M. & Sandell, K. (2008). *Õuesõpe*. Kirjastus ILO.
- Esmaabi õpikud